

Slovenská agentúra životného prostredia
Tajovského 28, Banská Bystrica 975 90

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KL'AČE

Sprievodná správa

AUGUST 2009

Objednávateľ: Obecný úrad
013 19 Kľače

Spracovateľ: Slovenská agentúra životného prostredia
CMŽP, Dolný val 20, 012 06 Žilina

Spracovatelia úlohy:

Hlavný riešiteľ: Ing.arch. Zdena Brzá, autorizovaný architekt, 1770 AA

Spracovatelia: Ing. Beáta Vaculčíková

Ing. Marta Hajniková

Ing. Viera Haverová

Ing. Mojmír Sladký

Ing. Alena Kovaľová

Karol Kollár

Eva Barčiaková

Digitalizácia: Bc. Tomáš Mičík

Konzultanti: starosta obce – Jaroslav Gelatík

OBEC: KĽAČE

SCHVAĽOVACIA DOLOŽKA:

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE (UPN – O) KĽAČE

.....
BOL SCHVÁLENÝ V OBECNOM ZASTUPITEĽSTVE

UZN Č: 4/2010, bod 3 A

ZO DŇA: 13.10. 2010

OPRÁVNENÁ OSOBA: Jaroslav Gelatík, starosta obce

PODPIS: .....

ČLEZENIE DOKUMENTÁCIE:**TEXTOVÁ ČASŤ****A.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE****A.2 RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE****A.3 DOPLŇUJÚCE ÚDAJE****A.4 DOKLADOVÁ ČASŤ****GRAFICKÁ ČASŤ**

výkres č.1	Výkres širších vzťahov	M 1 : 50 000
výkres č.2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, dopravy, ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	M 1 : 2 000
výkres č.3	Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia obce Kľače	M 1 : 2 000
výkres č.4	Výkres riešenia verejného technického vybavenia obce Kľače (vodné hospodárstvo, energetika, elektronické komunikačné siete a zariadenia)	M 1 : 2 000
výkres č.5	Výkres budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely	M 1 : 2 000

A.1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
A.1.1	hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	str.5
	▪ Údaje o dôvodoch obstarania ÚPD	str.5
	▪ Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi	str.5
	▪ Hlavné ciele riešenia	str.5
A.1.2	Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	str.5
A.1.3	Údaje o súlade riešenia územia so zadaním	str.6
A.2	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	
A.2.1	Vymedzenie riešeného územia, a jeho geografický opis	str.7
A.2.2	Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	str.8
A.2.3	Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	str.11
	▪ Demografia	str.11
	▪ Bytový fond	str.15
A.2.4	Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy	str.16
A.2.5	Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	str.18
A.2.6	Návrh funkčného využitia územia obce Kľače	str.21
A.2.7	Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	str.27
	▪ Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	str.28
	▪ Výrobné územia	str.33
	▪ Rekreácia, cestovný ruch, kúpeľníctvo	str.33
A.2.8	Vymedzenie zastavaného územia obce	str.35
A.2.9	Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	str.35
A.2.10	Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	str.39
A.2.11	Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	str.41
A.2.12	Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	str.45
	▪ Doprava	str.45
	▪ Vodné hospodárstvo	str.48
	▪ Energetika	str.50
	▪ Telekomunikácie	str.53
A.2.13	Koncepcia starostlivosti o životné prostredie, hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie	str.53
	▪ Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	str.53
	▪ Zložky životného prostredia	str.53
	▪ Faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie	str.56
	▪ Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi	str.57
A.2.14	Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	str.58
A.2.15	Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	str.58
A.2.16	Vyhodnotenie budúceho možného použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nepoľnohospodárske účely	str.58
A.2.17	Hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územno-technických dôsledkov	str.64
A.2.18	Návrh záväznej časti	str.64

A.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

▪ Údaje o dôvodoch obstarania ÚPD

Dôvodom pre obstaranie Územného plánu obce (ÚPN – O) Kľače bola potreba získania základného nástroja územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce, ktorý bude komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, zosúladiť záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Zároveň potreba spracovania ÚPN – O Kľače vyplynula i z dôvodu silnej väzby obce Kľače na obec Jasenové (pripojená k obci Jasenové v rokoch 1971 – 1990).

▪ Údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi

Celý proces obstarávania územnoplánovacej dokumentácie pre obec Kľače zabezpečila Ing.Marta Slámková, odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie územnoplánovacej dokumentácie v zmysle § 2a stavebného zákona č.50/1976 a jeho noviel (reg. č.108 zo dňa 21.3.2002).

Spracovateľom územného plánu obce Kľače je Slovenská agentúra životného prostredia, CMŽP, Dolný val 20, 012 06 Žilina – hlavný riešiteľ Ing.arch.Zdena Brzá, autorizovaný architekt (1770 AA).

▪ Hlavné ciele riešenia

Územný plán obce (ÚPN – O) Kľače určuje optimálne možnosti rozvoja riešeného územia a jeho koordinovaného funkčného usporiadania na základe zhodnotenia súčasného stavu územia, známych výhľadov a rozvojových tendencií z hľadiska urbanistického, krajinného a z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia.

ÚPN – O Kľače bol vypracovaný na základe schváleného zadania pre vypracovanie územného plánu obce (ÚPN – O) Kľače.

A.1.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU

V predchádzajúcom období pre obec Kľače nebol spracovaný ani rozpracovaný žiadny územný plán.

V roku 2005 bola Slovenskou agentúrou životného prostredia Žilina vypracovaná Dokumentácia trvalo udržateľného rozvoja združenia Rajecká dolina, jednotlivé kapitoly riešili

i obec Kľače. Taktiež SAŽP Žilina (RNDr. Peter Prokša a kol., r.2006) spracovala Krajinnoekologický plán obce Kľače. V roku 2006 bola vypracovaná Stratégia rozvoja Združenia Rajecká dolina (objednávateľ: Združenie Rajecká dolina, spracovateľ: Euro Dotácie, s. r. o., vedúci spracovateľského kolektívu: Mgr. Roman Miškovič).

Územný plán obce Kľače je vyhotovený v súlade s Metodickým usmernením obstarania a spracovania územného plánu obce (MŽP SR, r.2001).

V zmysle §19 stavebného zákona (od 20.9.2005 do 20.10.2005) boli zabezpečené prípravné práce. Prieskumy a rozборы boli spracované v r.2005 (SAŽP Žilina, stredisko Považská Bystrica, hlavný riešiteľ Ing.arch.Viliam Leszay a kol.). Po schválení zadania sa pristúpilo priamo k spracovaniu nevariantného riešenia rozvoja obce, k návrhu územného plánu, nakoľko ÚPN – obce Kľače rieši územie s menej ako 2000 obyvateľmi (SZ § 21).

A.1.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM

V januári 2007 bolo spracované „Zadanie pre vypracovanie územného plánu obce (ÚPN – O) Kľače“. Na základe stanoviska/súhlasu Krajského stavebného úradu v Žiline, odboru územného plánovania (č.2007/0300/TOM zo dňa 8.6.2007), v zmysle §20 ods.5 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov bolo zadanie schválené v Obecnom zastupiteľstve obce Kľače dňa 4.7.2007, č.uznesenia 5/2007.

Spracovaný návrh územného plánu obce (ÚPN – O) Kľače je v súlade so Zadaním pre vypracovanie územného plánu obce Kľače.

Plocha pre bytové domy v rozsahu 2 x 6 b.j. je riešená ako výhľad po r.2020, lokalita „Do poľa“ (na severnom okraji obce v blízkosti skládky určenej na likvidáciu).

Pri vypracovaní návrhu územného plánu obce (ÚPN – O) Kľače boli použité nasledovné podklady:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (priemet záväznej časti KURS 2001, Nariadenie vlády č.528 zo dňa 14.08.2002 do riešenia ÚPN VÚC Žilinského kraja)
- ÚPN VÚC Žilinského kraja (r.1998, Kropitz, P., Pivarčí, M.; Nariadenie vlády SR č.223/1998 Z.z. z 26. mája 1998, úplné znenie záväznej časti Zmien a doplnkov ÚPN – VÚC ŽSK v zmysle VZN č.6/2005 ŽSK schváleného zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27. apríla 2005 v platnom znení)
- Zmeny a doplnky č.3 ÚPN VÚC ŽK, záväzná časť VZN 17/2009 vyhlásené Uznesením zastupiteľstva ŽSK 8/26 zo dňa 17.03.2009
- Atlas krajiny Slovenska (r.2002)
- Správa o stave životného prostredia Žilinského kraja (r.2001)
- Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto (r.2006)
- MÚSES k.ú. Kľače (r.2009)
- Krajinnoekologický plán katastrálneho územia Kľače (r.2006)
- Dokumentácia trvalo udržateľného rozvoja Slovenska
- Stratégia rozvoja Združenia Rajecká dolina (r.2006)
- Projektová dokumentácia stavby I/64 Rajecké Teplice – Kľače (07/2007)

A.2 RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

A.2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA, A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Riešené územie

Riešeným územím územného plánu je celé katastrálne územie obce Kľače.

Južnou hranicou susedí s k.ú. obce Rajec,

západnou hranicou s k.ú. obce Jasenové,

severnou hranicou s k.ú. obce Zbyňov

východnou hranicou s k.ú. obce Konská

Výmera riešeného územia (katastrálneho územia) je 207 ha.

Administratívne spadá obec Kľače do okresu Žilina, vyšším územným celkom je kraj Žilinský.

Geografia

Záujmové územie sa nachádza v Rajeckej kotline, ktorá z východu susedí s Lúčanskou Malou Fatrou, zo západu s Domanižskou kotlinou a Varínskym podolím, pričom medzi tieto dva celky sa vклиňujú Súľovské vrchy. V zmysle regionálneho geomorfologického členenia Slovenskej republiky začlenené nasledovne:

Sústava: Alpsko – Himalájska

Podsústava: Karpaty

Provincia: Západné Karpaty

Subprovincia: Vnútorne Západné Karpaty

Oblasť: Fatransko - tatranská

Celok: Žilinská kotlina

Oddiel Rajecká kotlina

Povrch Rajeckej kotliny má rovinatý až pahorkatinný ráz. Na geomorfologickom vývoji územia, ako aj na jeho súčasnom stave sa prevažnou mierou podieľali erózne a erózne – akumulčné procesy. Oblasť kotlinových pahorkatín sa vyznačuje mätko modelovaným reliéfom. Medzi najvýraznejšie geomorfologické javy počítame svahové deformácie a erózne tvary – s dôrazom na blokové deformácie, zosuvy a erózne – akumulčné tvary.

Územie má sčasti tektonický a sčasti erózny pôvod. Má mätko modelovaný pahorkatinný reliéf v súvrstviach vnútrokarpatského paleogénu. Nižší stupeň reliéfu je tvorený poriečnou nivou Rajčanky a jej prítokov.

Vodná erózia plošného charakteru postihuje hlavne odlesnené časti terénu, využívané ako orná pôda, pri určitej sklonitosti. Eróziou sú postihované svahy sklonitosti nad 7 stupňov, pri 12 stupňoch už často nadobúda veľkú intenzitu. Územie je modelované prevažne potokom Kľačianka a jeho krátkymi bezmennými prítokmi.

V analýzach abiotických prvkov krajiny jedným z veľmi dôležitých poznatkov je *morfometrická charakteristika reliéfu*. Sklony, orientácia terénu voči svetovým stranám a oslnenie reliéfu nám častokrát limitujú ľudské aktivity v krajine, alebo na druhej strane ich umožňujú. Pri záverečnom procese lokalizácie vhodných spoločenských aktivít v území bývajú jedným z najdôležitejších rozhodovacích kritérií.

Sklonitosť reliéfu

Vyhodnotenie sklonitosti má pri praktickom riešení umiestnenia ľudských činností v krajine dôležité miesto, napr. pri posudzovaní stability územia, pri výbere spôsobu stavebných prác a konštrukcií stavieb, pri voľbe trasy a konštrukcie komunikácií, pri posudzovaní stability svahov vodných nádrží...

Jednotlivé kategórie sklonitosti územia nám pomohli pri syntézach, ako určitý limitujúci faktor ľudskej činnosti. Či a akým spôsobom je možné územie obrábať, či a ako je dostupné, aké stavby je možné realizovať a pod. Sklonitosť nám teda limitovala ľudské aktivity v území, aby nevhodným zásahom do horninového prostredia nevznikli škody na prírodnom prostredí.

Orientácia reliéfu voči svetovým stranám

Túto problematiku sme riešili taktiež kvôli syntetizačným prácam v neskoršej etape prác. Bol vytvorený terénny digitálny model, z ktorého pomocou metódy GIS počítač vygeneroval jednotlivé svetové strany, priradil im čísla, ktoré v neskoršej fáze vytvorili časť číselného kódu jednotlivých krajinoekologických komplexov. Vzhľadom na veľkú podrobnosť výsledných plôch pri počítačovom spracovaní sme boli nútení počet svetových strán obmedziť na štyri základné.

Použité kategórie svetových strán:

1	sever
2	východ
3	juh
4	západ

A.2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Pre ÚPN obce Kľače platia záväzné časti ÚPN VÚC Žilinského kraja v platnom znení (str.5)

- I. Na riešenie územného plánu obce Kľače sa bezprostredne vzťahujú nasledovné záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry:
  - 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
    - 1.16.3 e) rajeckú rozvojovú os: Žilina - Rajec
  - 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
    - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
    - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
    - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,
    - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
- 2 V oblasti sociálnej infraštruktúry
  - 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov najmä v každom sídle okresu
3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky
  - 3.7 dobudovať na medzinárodných cestných trasách E-50, E-75 a E-77 zariadenia na zachytenie a využitie turistického tranzitu na území kraja budovaním motoristických a cyklistických trás a okruhov cez Rajeckú kotlinu, Turiec a Liptov; realizovať úseky Malého tatranského okruhu a Veľkého tatranského okruhu, prípadne ďalších medzištátnych okruhov, ktoré prebiehajú územím kraja.
4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu
  - 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
    - 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu
    - 4.1.4 biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu
  - 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi
  - 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami – trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.)
  - 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les – bezlesie
  - 4.7 podporovať extenzívne leso – pasienkárске využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou

- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu, osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,

5. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

5.2 Infraštruktúra cestnej dopravy:

- 5.2.17 zabezpečiť územnú rezervu a k výhľadovému horizontu homogenizovať cestu I/64 v trase a úsekoch:
diaľničná križovatka D1 Lietavská Lúčka – obchvat Porúbka – Rajecké Teplice – obchvat Kľače, Rajec až Šuja – Rajecká Lesná – obchvat Fačkov – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja v kategórii C 9,5/70-60, cesta nadregionálneho významu

5.3 Infraštruktúra železničnej dopravy

- 5.3.11a) chrániť existujúci územný koridor nasledovných železničných tratí IV.kategórie regionálneho významu: železničná trať č.126 Žilina - Rajec

Infraštruktúra cyklistickej dopravy

- 5.7.1 e) Rajecká cyklomagistrála, v trase cyklistických komunikácií mesta Žiliny Žilina/Budatínsky zámok – Žilina/Solinky, v trase telesa cyklistickej komunikácie Žilina/Solinky – Žilina/Bytčica – Lietavská Lúčka – Rajecké Teplice – Rajec, v trase cesty I/64 Rajec – Fačkov, v trase cesty III/51818 Fačkov – Čičmany, v trase lesnej cesty Čičmany – Javorinka – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja (pokračovanie po lesnej ceste a ceste III/51822 Tužina ako Hornonitrianska cyklomagistrála), prepojenia Rajeckej cyklomagistrály s Vážskou cyklomagistrálou v trase cesty II/517 Rajec – Domaníža – Považská Bystrica a v trase cesty III/51818 Čičmany – hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja – Zliechov – Ilava – Pruské.

6. V oblasti vodného hospodárstva

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov

- 6.5. podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV
- 6.6. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s čistiarňami odpadových vôd za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít existujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v obciach ležiacich v OP vodárenských zdrojov, OP prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov,
- 6.7.2 z hľadiska ochrany vôd :
- n) skupinová kanalizácia obcí: Kunerad, Rajecké Teplice, Kamenná Poruba, Kónská vo výhľade Kľače, Jasenové, Zbyňov s napojením na verejnú kanalizáciu mesta Žilina a s čistením na ČOV Žilina

7. V oblasti energetiky

7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát

8. V oblasti odpadového hospodárstva

8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych záťaží do roku 2005

8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obciach určených v územnom pláne

II. Na obec Kľače sa vzťahujú nasledovné verejnoprospešné stavby:

2.1 Dopravné stavby cestné:

2.1.6 cesta I/64, obchvaty a stavebné úpravy Porúbka, Kľače - Rajec - Šuja, Fačkov, hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja,

3. Technická infraštruktúra

3.1.3.2 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:

n) skupinová kanalizácia obcí: Kunerad, Rajecké Teplice, Kamenná Poruba, Konská, vo výhlade Kľače, Jasenové, Zbyňov s napojením na verejnú kanalizáciu mesta Žilina a s čistením na ČOV Žilina

3.2 energetické stavby

3.2.6 stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja

A.2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE KĽAČE

DEMOGRAFIA

Obec sa spomína r.1511. Patrila zemianskym rodinám Praznovských, Kľačanských, neskôr časť panstvu Lietava. V r.1598 mala 8 domov, r.1720 – 3 daňovníkov, r.1784 – 18 domov, 21 rodín a 137 obyvateľov, r.1826 – 16 domov a 205 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom (Zdroj: *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, II.*).

K sčítaniu obyvateľov, domov a bytov (SODB 26.05.2001) žilo v riešenom území obce Kľače 369 obyvateľov, z toho 180 mužov.

Kľače patria k plošne najmenším katastrom okresu Žilina. Územie je pomerne husto zaľudnené – 176 obyv./km² čo je viac ako priemer Žilinského kraja (102 obyv./km²) aj ako priemer SR (110 obyv./km²) a porovnateľné s okresným priemerom (194 obyv./km²).

Najvyšší počet obyvateľov bol v obci zaznamenaný v r.2004 (k 31.12.) a to 377 obyvateľov. Od tohto obdobia počet obyvateľov postupne mierne klesá. Za sledované obdobie (r.2004 – 2007) je vývoj obyvateľstva v obci Kľače prirodzenou menou nepriaznivý. V roku 2007 dokonca nastal úbytok obyvateľstva, viac ľudí zomrelo, ako sa narodilo.

Vybrané výsledky zo sčítania ...

Ukazovateľ	SL'DB 1991	SODB 2001
Obyvateľstvo spolu - počet	376	369
muži - počet	177	180
ženy - počet	199	189
<i>Bývajúce obyv. podľa národností.:</i>		
Slovenská %	99,73	98,92
Česká %	0,27	0,81
Poľská %	0,00	0,27
<i>Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania:</i>		
Rímskokatolícke %	95,48	96,48
Evanjelické %	0,27	0,27
Bez vyznania %	0,53	3,25
Nezistené %	3,72	0,00
<i>Osoby ekonomicky aktívne spolu</i>		
muži	-	94
ženy	-	68
<i>Pracujúci spolu</i>		
muži	-	78
ženy	-	47
<i>Nezamestnaní spolu</i>		
muži	-	15
ženy	-	9
Domy spolu	106	108
Trvale obývané domy spolu	95	92

Zdroj: SÚ SR

Vývoj počtu obyvateľov v obci Kľače v období 1997-2004
Počet obyvateľov podľa pohlavia a územia

Kľače	Stav k 1. 1.			Stredný (priemerný) stav			Stav k 31. 12.		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
1997	-	-	-	-	-	-	356	-	-
1998	-	-	-	-	-	-	361	-	-
1999	-	-	-	-	-	-	365	-	-
2000	-	-	-	-	-	-	371	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	370	-	-
2002	-	-	-	-	-	-	371	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	373	-	-
2004	373	178	195	376	180	196	377	180	197
2005	377	180	197	374	178	196	372	177	195
2006	372	177	195	369	176	193	372	178	194
2007	372	178	194	367	174	193	365	174	191
k 14.05.2008	364	171	193						

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

Veková štruktúra

Podľa SODB 2001 žilo v sídelnom útvare Kľače 162 ekonomicky aktívnych, t.j. 43,90% obyvateľov a z nich 68 (41,98%) žien.

Prírastky obyvateľov podľa pohlavia a územia

Územie Kľače	Živonarod.			Zomrelí			Prírodný prírastok (-úbytok)			Prírastok (-úbytok) sťahovaním			Celkový prírastok (-úbytok)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
	2004	0	0	0	3	1	2	-3	-1	-2	7	3	4	4	2
2005	3	2	1	6	4	2	-3	-2	-1	-2	-1	-1	-5	-3	-2
2006	0	0	0	3	1	2	-3	-1	-2	3	2	1	0	1	-1
2007	2	2	0	7	4	3	-5	-2	-3	-2	-2	0	-7	-4	-3
2008	2	0	2	4	1	3	-2	-1	-1	2	1	1	0	0	0

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

Kľače	muži	ženy	spolu
rok 2004: Priemerný vek	39,13	39,07	39,10
rok 2004: Index starnutia	92,68	150,00	121,69
rok 2005: Priemerný vek	39,17	39,92	39,56
rok 2005: Index starnutia	90,00	161,54	125,32
rok 2006: Priemerný vek	40,08	40,42	40,26
rok 2006: Index starnutia	105,26	184,85	142,25
rok 2008: Priemerný vek	40,62	40,96	240,79

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

V súvislosti s celoslovenským trendom znižovania pôrodnosti a starnutia populácie, kedy do kategórie poproduktívneho veku začnú vstupovať početné ročníky narodené koncom 40. a v 50. rokoch, je možné, že v riešenom území by mohlo dôjsť k ďalšiemu spomaleniu reprodukcie obyvateľstva.

Prehľad pohybu obyvateľstva (relatívne údaje)

Kľače	Mŕtvo- rodenosť	Dojč úmrtnosť	Novoro-		Štandardná		Perina- tálna	Prista- hovalí	Vysta- hovalí	Prírás. sťahov.	Celkový prírastok
			denecká	dojčenská	novorod.	novorod.					
			úmrtnosť	úmrtnosť	úmrtnosť	úmrtnosť					
2004	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	21,28	2,66	18,62	10,64
2005	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,67	8,02	-5,35	-13,37
2006	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,13	0,00	8,13	0,00
2007	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,45	-5,45	-19,07
2008	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,51	0,00	5,51

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

Prehľad pohybu obyvateľstva (absolútne údaje)

Kľače	Počet		Zomrelí		Prírodný prírastok (-úbytok)	Sťahovanie			Celkový prírastok (-úbytok)	Stav ku koncu obdobia
	ukonč.	úhrn	z nich do 1 roka			prist'a- hovalí	vyst'a- hovalí	prírastok (-úbytok)		
	tehoten.		spolu	do 28 dní						
2004	1	3	0	0	-3	8	1	7	4	377
2005	3	6	0	0	-3	1	3	-2	-5	372
2006	0	3	0	0	-3	3	0	3	0	372
2007	3	7	0	0	-5	0	2	-2	-7	365
2008	4	4	0	0	-2	2	0	2	0	365

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

Nárast počtu obyvateľov bude spôsobený najmä prist'ahovaním (nie prírodným prírastkom). V súčasnosti sú požiadavky na výstavbu rodinných domov hlavne zo strany

občanov mimo miesta bydliska, čo je dôsledkom „lacnejšieho bývania“ na vidieku a túžbou po bývaní v zdravšom prírodnom prostredí.

Prehľad pohybu obyvateľstva (absolútne údaje)

Územie	Stredný stav obyvateľstva	Uzavreté manžel. (sobáše)	Rozvedené manžel. (rozvody)	Narodení						Potraty	
				živo	mŕtvo	spolu	z toho		spolu	z toho UPT	
							v manžel.	do 2500g.			
2004	376	1	0	0	0	0	0	0	1	1	
2005	374	0	2	3	0	3	1	0	0	0	
2006	369	0	1	0	0	0	0	0	0	0	
2007	367	0	1	2	0	2	2	0	1	1	
2008	363	0	0	2	0	2	1	0	2	2	

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

Vzdelanostná štruktúra

Rozdielnosť vzdelanostnej úrovne od mestských sídiel odráža štruktúru hospodárskej základne. Obec Kľače má vidiecke zázemie a najvyšší podiel tu má stredoškolské učňovské bez maturity, čo predstavuje cca 40 % z celkového počtu obyvateľov vo veku nad 16 rokov.

Najväčší podiel produktívneho obyvateľstva pracuje v poľnohospodárstve. Ostatná časť produktívneho obyvateľstva dochádza za prácou do Žiliny, Rajca a Rajeckých Teplíc (oblasť: stavebníctvo, priemysel, služby).

Bývajúce obyvateľstvo vo veku 15 a viac rokov podľa školského vzdelania v obci Kľače (05.2001):

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	29	58	87
Učňovské (bez maturity)	73	40	113
Stredné odborné s (bez maturity)	-	-	-
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	9	4	13
Úplné stredné odborné (s maturitou)	15	22	37
Úplné stredné všeobecné	2	11	13
Vyššie	-	-	-
Vysokoškolské bakalárske	-	-	-
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	11	8	19
Vysokoškolské doktorandské	0	1	1
Vysokoškolské spolu	11	9	20
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	-	-	-
- technické	2	2	4
- ekonomické	5	6	11
- poľnohospodárske	3	1	4
- ostatné	1	0	1
Ostatní bez udania školského vzdelania	-	-	-
Ostatní bez školského vzdelania	1	0	1
Deti do 16 rokov	40	45	85
Úhrn	180	189	369

Zdroj: SÚ SR

Miera nezamestnanosti v obciach ÚPSVaR Žilina v roku 2009:

Mesiac	Počet EAO r. 2009	1/2009		2/2009		3/2009		4/2009	
Pracovisko Rajec	9250	4,09	378	4,70	435	5,47	506	6,15	569
Obec		MN	stav UoZ	MN	stav UoZ	MN	stav UoZ	MN	stav UoZ
Kľače	165	7,88	13	7,88	13	9,70	16	9,70	16

Zdroj: SÚ SR, KS Žilina

BYTOVÝ FOND

Podľa SODB r. 2001 mala obec Kľače 140 cenзовých domácností, 113 bytov, 108 domov, z toho 92 trvale obývaných a 16 (14,81%) neobývaných, z toho sú 2 domy určené na rekreáciu.

Domy spolu	Trvale obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvalé obývané byty		Neobývané byty
	Spolu	Z toho rodinné			Spolu	Z toho v rod. domoch	
108	92	92	16	113	97	97	16

Zdroj: SÚ SR, SODB - 26.mája 2001

V sídelnom útvare Kľače bol pomerne vysoký podiel neobývaných domov, z ktorých je v súčasnosti 12,5% využívaných prechodne na rekreačné účely, 37,5% tvoria opustené, schátralé domy, nespôsobilé na bývanie a 50% domov je neobývaných z iných dôvodov.

V r. 2001 pripadalo na 100 cenзовých domácností 69,29 bytov, pričom priemerná veľkosť cenзовой domácnosti bola 3,3 osôb. Koeficient obývanosti predstavoval 2,64 osôb/1 trvale obývaný byt.

Na 1 trvale obývaný byt pripadalo v r. 2001 3,67 obytných miestností. Obytná plocha na 1 osobu predstavovala 16,6 m², čo je menej ako bol priemer Slovenska – 17,6 m² (ale o niečo viac ako priemer okresu Žilina – 16,5 m²).

Vo veľkostnej štruktúre bytového fondu r. 2001 prevládali byty 3-izbové (39 – 40,2%). Nasledovali byty 4-izbové (24 – 24,7%), 5 a viacizbové (21 – 21,6%) a 2-izbové (10 – 10,3%). Najmenší podiel tvorili byty 1-izbové (3 – 3,1%). V návrhovom období predpokladáme ďalšie zmeny vo veľkostnej štruktúre bytového fondu v prospech viacizbových bytov.

Etapizácia bytového fondu v obci Kľače do r. 2001:

Počet	Byty postavené v rokoch						
	1899 a nezistené	1900-1919	1920-1945	1946-1970	do r.1980	1971-1990	1991-2001
	1	0	13	60	85	17	6
%	1,03	0	13,40	61,86	87,63	17,53	6,19

Zdroj: SÚ SR

Pri navrhovaní plošných potrieb pre nárast bytového fondu sme vychádzali z nasledujúcich hodnôt:

predpokladaný počet obyvateľov k roku 2020	142 obyv.
predpokladaná KOB	2,64 obyv./byt
potrebný počet bytov	113 b.j.
Celková predpokladaná potreba bytov k návrhovému roku 2020	122 b.j.

V návrhovom období predpokladáme realizáciu bytov formou výstavby IBV, prestavby, nadstavby a rekonštrukciou existujúcich RD.

Vo výhľade formou HBV uvažujeme vo forme – max. 4 nadzemné podlažia vo výhľade.

Predpokladaný vývoj obyvateľov

Predpoklad vývoja obyvateľov obce Kľače pre výhľadové obdobie vychádza z nasledujúcich cieľov:

- v rámci bytovej politiky obce sa sústrediť na zvrátenie postupujúceho nepriaznivého trendu vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva,
- posilňovanie obytnej funkcie obce a vytváranie podmienok pre stabilizáciu a postupný nárast počtu obyvateľov,
- využitia polohového faktoru obce – blízkosť kúpeľného miesta Rajecké Teplice a krajského mesta Žilina,
- tvorba nových pracovných príležitostí na základe ďalšieho rozvoja podnikateľských aktivít vo sfére výroby a služieb.

V zmysle uvedených cieľov v dlhodobom výhľade sa uvažuje s postupným nárastom celkového počtu obyvateľov v obci a jeho miestnych častiach.

Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva:

ODVETVIE HOSPODÁRSTVA	EKONOMICKY AKTÍVNE OSOBY			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza zamestnani
a	1	2	3	4
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	10	1	11	4
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	-	-	-	-
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	-	-	-	-
Priemyselná výroba	17	13	30	28
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	2	0	2	2
Stavebníctvo	12	2	14	14
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	11	3	14	12
Hotely a reštaurácie	-	-	-	-
Doprava, skladovanie a spoje	8	7	15	12
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1	1	2	2
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	11	11	22	18
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	2	3	5	3
Školstvo	1	6	7	7
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	3	5	8	4
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	3	0	3	1
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	13	16	29	2
Spolu	94	68	162	109

Zdroj: SODB 2001

A.2.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY

Poloha a význam obce v rámci štruktúry osídlenia

Podľa vymedzenia sídelných rozvojových osí (Konceptia územného rozvoja Slovenska – KURS) patria Kľače do III. kategórie sídelných osí subregionálneho významu. Sú súčasťou sídelnej osi v údolí Rajčanky (Žilina-Rajec) a patria do okrajového sídelného pásma sídelného centra Žilina, ktoré má celoštátny až medzinárodný význam.

Vzťah k vyššej územnej jednotke, ktorou je v zmysle územno-správneho členenia SR územie Žilinského kraja je dokumentovaný v územnom pláne veľkého územného celku (UPN VÚC) Žilinského kraja a jeho zmien a doplnkov.

Väzby obce (širšie vzťahy)

Katastrálne územie obce Kľače sa nachádza v centrálnej časti Rajeckej kotliny, približne 3 km od mesta Rajec, 4 km od mesta Rajecké Teplice a cca 20 km od mesta Žilina, ktoré je regionálnym centrom národného až medzinárodného významu.

Veľmi silné väzby má obec Kľače so susednou obcou Jasenové, ku ktorej boli pripojené v rokoch 1971-1990. Obec profituje aj z blízkosti mesta Rajec (3 km), ktoré plní funkciu centra regionálneho významu.

Kľače patria k plošne najmenším katastrom okresu Žilina. Ležia v rajeckom výbežku Žilinskej kotliny na pravom brehu rieky Rajčanky ,vo výške 438 m n. m. . Územie je pomerne husto zaľudnené : 176 obyv./km² čo je viac ako priemer Žilinského kraja (102 obyv./km²) aj ako priemer SR (110 obyv./km²) a porovnateľné s okresným priemerom (194 obyv./km²).

Územný priemet ekologickej stability krajiny :

Do navrhovanej dokumentácie územného plánu je prevzatá koncepcia ochrany ekologickej stability územia :

Podľa RÚSES okresu Žilina (Regioplán Nitra a Ekoped Žilina, 1993), sa širšieho záujmového územia obce Kľače okrajovo dotýkajú prvky zaradené do zoznamu ÚSES:

Regionálny biokoridor Rajčanka- jedná sa o biokoridor regionálneho významu, v rámci ktorého bol vyčlenený vodný tok Rajčianky a jeho niva s najbližším okolím

Genofondová plocha Rajčanka pri Konskej - čiastočne zasahuje do katastra obce. Je súčasťou regionálneho biokoridoru Rajčanka. Tvoria ju zachovalé ekosystémy Rajčanky s dobre vyvinutými vrbovými brehovými porastmi

Pre dotknuté územie bol spracovaný miestny systém ekologickej stability v roku 2009 (SAŽP, CMŽP Žilina). Cieľom návrhu kostry bolo vyhraničenie biocentier a biokoridorov, tzn. najhodnotnejších prírodných prvkov a ich vzájomné prepojenie, vrátane prepojenia s prvkami ÚSES mimo riešeného územia.

Biocentrá

Nadregionálne a regionálne biocentrá sa v území nenachádzajú

Miestne biocentrá

MBc 1 Miestne biocentrum Lesný porast Borovčie

MBc 2 Miestne biocentrum Lesný porast a zarastajúce pasienky Chrástky

MBc 3 Miestne biocentrum Pasienky v lokalite Nivy

Biokoridory

Nadregionálne biokoridory sa v území nenachádzajú.

Regionálny biokoridor

Rbk 18 Vodný tok a niva Rajčanky

Miestne biokoridory

MBk 1 Potok Kľače

MBk 2 terestrický biokoridor medzi MBc 2 a MBc 3

Interakčné prvky

IP 1 brehový porast na bezmennom pravostrannom prítoku potoka Kľače

IP 2 navrhovaný drevinový pás popri poľnej ceste v lokalite Zadky

IP 3 navrhovaná alej pri poľnej ceste za záhumienkami Pod cestou

IP 4 navrhovaný protierózny zatrávnený pás v lokalite Povrázky

IP 5 navrhovaná alej pri poľnej ceste v lokalite Vríšky

IP 6 navrhované ochranné zatrávnenie v lokalite Vyše cesty

IP 7 navrhované ochranné zatrávnenie v lokalite Klíny.

Funkcie obce (saturované v záujmovom území)

Z hľadiska funkčného využitia plôch má obec hlavne funkciu obytnú a poľnohospodársku.

Kľače sú najmenšou obcou žilinského okresu. Ich význam spočíva v obytnej funkcii a vo veľmi dobrých podmienkach poľnohospodárskej výroby. Dôležitú úlohu plnia v cestnom dopravnom systéme – obcou prebieha cestná komunikácia I/64 prepájajúca Žilinu s obcami v rajeckej kotline až po Fačkov. Z hľadiska cestovného ruchu tvorí táto cestná komunikácia spojnicu dvoch významných kúpeľných miest – Rajeckých Teplíc a v širších súvislostiach Bojníc.

Záujmovým územím návrhu ÚPN – O je katastrálne územie obce Kľače. V širších hospodársko-sociálnych väzbách sú záujmovým územím mestá Žilina, Rajec a Rajecké Teplice, poskytujúce pracovné príležitosti a vyššiu občiansku vybavenosť. Kúpeľnú starostlivosť poskytuje mesto Rajecké Teplice. Nadradeným záujmovým územím je krajské mesto Žilina s kultúrnou – spoločenskou, administratívnou, obchodnou, obslužnou a dopravnou vybavenosťou.

Predmetom riešenia je katastrálne územie obce Kľače. Zásady jeho riešenia:

- na základe odporúčaní krajinnoekologického plánu na optimálne funkčné a priestorové usporiadanie územia sú navrhnuté čiastočné úpravy spôsobu obhospodarovania územia s cieľom jeho optimálnejšieho využívania
- riešené je zvýšenie stupňa ekologickej stability celého riešeného územia
- riešené je zlepšenie organizácie dopravného systému.
- riešené je vybudovanie chýbajúcich zložiek technickej infraštruktúry (najmä miestnej kanalizácie a čistenia odpadových vôd).

Kľače sa nachádzajú v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine. Katastrálne územie mimo zastavaného územia tvorí z 90. % poľnohospodárska pôda.

Riešená obec je súčasťou mikroregiónu Združenia Rajecká dolina v ktorom je združených 22 obcí včítane obce Kľače.

A.2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Stanovenie základnej urbanistickej koncepcie a kompozície obce

Obec Kľače má dobre čitateľnú historickú štruktúru potočnej radovej dediny s poľnohospodárskou základňou. Prevažne obytné plochy tvoriace sídlo boli zastavané rodinnými domami orientovanými k ceste a hospodárskymi budovami v zadnej časti dvora. Za nimi sa nachádzajú záhrady alebo záhumienky.

Základný urbanistický koridor cesty I/64 tiahnucci sa v súbehu s riekou Rajčankou v JS smere Rajec – Žilina, dopĺňa druhotný urbanistický koridor pozdĺž miestneho toku Kľačianka. Ich obojstranným obstavaním s RD vznikol typ potočnej prístejnej radovej obce.

Centrum tvorí Obecný úrad s kultúrnym domom a požiarnou zbrojnicou, kaplnka P. Márie, súkromná predajňa mäsa. Severozápadne od centra sa nachádza budova Pošty s obecnou knižnicou. Na J pri vstupe do obce sa nachádza predajňa Jednoty.

Z hľadiska architektonického prevažujú v obci rodinné domy zastrešené krovom, ktoré sú účelné a vhodné do klimatických podmienok obce Kľače. Nová výstavba musí akceptovať túto formu zastrešenia a musí byť s ňou v súlade.

Z kultúrno-stavebného hľadiska sú zaujímavé zachovalé dve drevenice stojace na pozemkoch číslo: 188, 56 a Božie muky pri ceste I/64.

Mnohé domy sú v súčasnosti zrekonštruované. No v obci sa nachádzajú aj úplne nevhodné typy RD s plochým zastrešením, ktoré odporúčame v prípade prestavby zastrešiť krovovou konštrukciou.

Z hľadiska výškového zónovania prevládajú jeden až jeden a pol podlažné objekty. V obci nie sú bytové domy.

Z urbanistického hľadiska koncepcia obce vychádza z prírodných podmienok územia, ktorým sa prispôsobuje. Preto ju návrh rešpektuje a ďalší rozvoj navrhuje v jej intenciách (pôvodných zámeroch).

Návrh priestorového usporiadania

- vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch

Rozvoj obce je navrhnutý predovšetkým na plochách v rámci súčasného zastavaného územia, intenzifikáciou a reštrukturalizáciou existujúcej zástavby a pozemkov.

Centrum ostane prakticky na rovnakej ploche ako v súčasnosti – je však navrhnuté na komplexnú revitalizáciu po odklonení tranzitnej dopravy mimo obec. Obec využíva spoločne viaceré zariadenia občianskej vybavenosti s obcou Jasenové (základná škola, futbalové ihrisko), čo vyplýva z rokov 1971-1990 (19 rokov), doby počas ktorej administratívne tvorili jednu obec.

Bývanie návrh ÚPN – O rozvíja v prvom rade vo väzbe na súčasnú štruktúru existujúcej zástavby (prestavby, nadstavby, rekonštrukcie). Základným priestorom, kde sa bude rozvíjať nová výstavba mimo zastavaného územia formou IBV je časť **obce „Do poľa“ a „Pod Borovím“**.

Výroba drevodomov a jej rozvoj je umiestnený v juhozápadnej časti obce – naľavo od cesty I/64 vo väzbe na k.ú. obce Rajec, vzhľadom na existujúcu infraštruktúru miestnych komunikácií. Rozvoj výroby, ktorá nebude mať negatívny vplyv na životné prostredie je možný v severnom priestore katastrálneho územia pri vstupe do obce (východne od cesty I/64).

Denná rekreácia sa bude rozvíjať v lokalite „ Pod vršky“ a v parku, ktorý sa nachádza na katastrálnej hranici s obcou Jasenové.

V lesíku Borovčie je navrhnuté umiestnenie trasy „kyslíkovej dráhy“.

Možnosti pre denné i víkendové rekreačné vyžitie budú doplnené trasami a odpočívadlom pre turistov a cykloturistov.

Víkendová rekreácia sa bude orientovať na susedné blízko ležiace obce Rajec, Rajecké Teplice, Žilina.

Základnými komunikačnými osami bude pretriedená komunikácia III./ 51814 (súčasná I/64) a III/51813.

Tranzitná doprava v smere Žilina – Prievidza bude vylúčená z územia obce vybudovaním preložky cesty I/64.

Pozdĺž koridoru rieky Rajčanka je navrhnutá cyklisticko-turistická trasa s väzbou na regionálne turistické a cyklistické trasy.

Verejná zeleň sa bude v obci rozvíjať predovšetkým v pobrežných koridoroch tokov Rajčanky a Kľačianky, ktoré sprostredkujú väzbu ostatných kategórií zelene územia na krajinnú zeleň. Verejný park bude dobudovaný na hranici s obcou Jasenové, kvalitná zeleň súčasného cintorína bude pravidelne udržiavaná, v navrhovanej časti bude prevedená výsadba podľa projektu.

Lesy rastúce na katastrálnom území budú popri svojej hospodárskej funkcii plniť funkciu dôležitých ekostabilizačných prvkov miestneho významu.

Plochy medzi zastavaným územím a lesmi budú – tak ako doteraz plniť poľnohospodársku funkciu.

Zásady ochrany a využitia kultúrno-historických a prírodných hodnôt

História

Z najdostupnejšej vlastivednej literatúry sa dozvedáme iba tie najzákladnejšie údaje o dejinách obce. Z nej vieme, že prvá písomná správa o obci je z roku 1511 a že jej vlastníkmí bez bližšieho časového určenia bol rod Praznovských, Kľačanských a Lietavské hradné panstvo. O obci prevládajú údaje o počte domov a obyvateľov. V roku 1598 mala 8 domov, v roku 1720 mala 3 daňovníkov. V roku 1826 16 domov a 205 obyvateľov. Najrozšírenejším zamestnaním bol chov oviec a poľnohospodárstvo.

Pôvodne zemianska obec, neskôr patrila Lietavskému hradnému panstvu. Samostatne sa vyvíjala až do roku 1971, kedy bola krátky čas (do roku 1990) pripojená k obci Jasenové.

Kultúrne dedičstvo obce sa v tradičných remeslách viaže na výrobky z dreva. Pôvodnou hospodárskou základňou bolo poľnohospodárstvo. Pestovali sa predovšetkým zemiaky, pohánka a ovos, kapusta. Z priemyselných plodín boli zastúpené konope a ľan. V ovocinárstve sa najväčšej obľube tešili slivky.

V širšom kontexte v údolí rieky Rajčanky sú stopy po osídlení z doby rímskej (až do r.400 n. l.) aj Slovanské sídliská.

Ako kultúrny architektonicko-historický odkaz je udržiavaná prícestná **kaplnka p. Márie** – klasicistická zo začiatku 19. storočia.

V katastri obce Kľače sa nenachádzajú objekty zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR a taktiež objekty pamiatkového záujmu evidované v „Súpise pamiatok na Slovensku“.

Odporúčame zachovať **drevenice** stojace na pozemku č. 172 a č. 56 ako architektonické svedectvo pre budúce generácie (osobitá organizácia zástavby, typická výsadba), prípadne ako expozíciu „aktívneho skanzenu“, kde by si obyvatelia mohli vyskúšať ľudové zručnosti, nadviazať a rozvíjať kultúrne tradície typické pre obec.

V minulosti nebol v rámci katastrálneho územia prevedený žiadny archeologický prieskum ani výskum. Z tohto dôvodu nie sú ani evidované žiadne nálezy z riešeného katastrálneho územia. V záujme zachovania prípadných archeologických nálezov treba pri stavebnej činnosti rešpektovať povinnosť ohlásenia archeologického nálezu podľa § 40 pamiatkového zákona a v súlade s §127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. V prípade realizácie líniových a veľkoplošných stavieb, treba Krajskému pamiatkovému úradu Žilina oznámiť začiatok územného a stavebného konania.

Príroda

Kľače ležia v centrálnej časti Rajeckej kotliny. Dominantným prírodným krajínovorným prvkom sú intenzívne využívané orné pôdy.

Zastavané územie obce, vodné toky Rajčanka a Kľačianka so zvyškami brehových porastov, maloplošné fragmenty lesných porastov v okolí obce tvoria cca **85 %** výmery katastrálneho územia .

Ako pozitívne ekologické prvky katastrálneho územia obce Kľače môžu byť charakterizované:

- Lesný porast východne až severovýchodne od zastavaného územia obce Kľače
- Vodný tok Kľače jeho niva s okolitými brehovými porastami
- Prítoky Rajčanky- bezmenné prítoky Rajčanky s okolitou zeleňou
- Miestny parčík- alej stromov na pravom brehu Rajčanky.

V záujme zachovania prírodného charakteru mimo zastavaného územia sídla vyplynuli zo spracovania krajinnoekologického plánu (KEP, SAŽP 2005) nasledovné odporúčania :

Odporúčania vyplývajúce z ochrany prírody a krajiny:

- Ochranoť brehové porasty Rajčanky ako regionálneho biokoridora a ostatné pozitívne ekologické prvky daného územia.
- Ochranoť biotopy s cieľom udržať čo najvyššiu biodiverzitu .

Odporúčania vyplývajúce z krajinárskeho hľadiska:

- Zachovať a udržiavať solitérnu mimolesnú vegetáciu, brehové porasty a líniou zeleň v krajine.
- Trvalé trávne porasty obhospodarovať ekologicky únosným spôsobom, vylúčiť podľa možností terénne úpravy lúk a pasienkov, minimalizovať na TTP narušenie pôdneho krytu.
- Zabrániť rozširovaniu neofytov (invázných rastlín), v prípade výskytu v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. tieto dôsledne odstraňovať.
- Zvýšiť podiel lesnej pôdy v krajine – spojiť existujúce lesy Chrástky a les na západ od lesa Chrástky a rozšíriť lesný porast. Les Borovčie v blízkosti cintorína je tiež vhodné rozšíriť.

Odporúčania vyplývajúce z hľadiska poľnohospodárskeho využitia:

- Podporovať a rozvíjať extenzívnejšie spôsoby hospodárenia, kombinovať údržbu TTP kosením a vypásaním.
- Potenciálnu živočíšnu výrobu orientovať na drobných chov, podporovať ekologicky únosné chovateľstvo, vylúčiť veľkochov ako možnú príčinu vzniku erózie.
- Na ornej pôde preferovať protierózne oševné postupy.
- Krajina má pri zvýšení podielu pasienkov a lúk na úkor ornej pôdy vhodné podmienky pre chov oviec. Predaj výrobkov z ovčieho mlieka (syry, korbáčiky, žinčica...) pri hlavnej ceste na Rajec v špecializovanom bufete by bol rentabilný. V juhovýchodnej časti katastrálneho územia obce – lokalita „Nivy“ sú vhodné podmienky pre zrealizovanie salaša a chovu oviec pri zmene okolitých plôch na pasienky.

A.2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE KĽAČE

Návrh ÚPN – O rešpektuje súčasnú urbanistickú štruktúru sídla. Priestorové usporiadanie a funkčné využitie vychádza z postavenia obce Kľače v záujmovom území Žiliny ako územia vidieckeho charakteru s primárnou obytnou a poľnohospodárskou funkciou. .

Vzhľadom na to, že v obci nie je dostatok disponibilných plôch v rámci zastavaného územia k 1.1.1990 je v riešení ÚPN – O navrhnutý primeraný záber pozemkov mimo zastavaného územia obce.

Rozvoj obce v návrhovom období (do r.2020) spočíva v

1. návrhu nových obytných plôch pokrývajúcich požiadavky obyvateľov na zvýšenie kvality bývania
2. dotvorenie území jestvujúcich obytných zón bytovou dostavbou a vybavenosťou a zeleňou
3. dotvorenie centrálného územia obce
4. dotvorenie dopravnej vybavenosti obce
5. dotvorenie koncepcie celkovej technickej vybavenosti územia.

Bývanie vo forme IBV rozvíja vo väzbe na jestvujúce súbory IBV. Pritom využíva predovšetkým jestvujúce preluky a záhrady v zastavanom území sídla.

Pre nízkopodlažnú HBV (do 4 nadzemných podlaží) rezervuje vo výhlade plochu pre dva bytové domy (cca 12 bytov) pri lokalite „Do poľa“.

Navrhuje koncepčne urbanisticky a architektonicky riešiť centrálny priestor obce tak, aby vznikol jednoznačne čitateľný priestor centra, ktoré by bolo schopné realizovať všetky požiadavky vyplývajúce z jeho funkcie.

Preveruje dostupnosť zariadení základnej občianskej vybavenosti a podľa potreby ju dopĺňa. Pri lokalizácii rešpektuje potreby spádovosti, dochádzky, kapacity a druhovosti.

Dennú rekreáciu obyvateľov rozvíja predovšetkým vo väzbe na prirodzené prírodné danosti územia. V nadväznosti na prírodné prostredie rieky Rajčanka a budúcu HBV rezervuje vo výhlade plochy pre výsadbu zelene , pešie chodníky, športové plochy a tak zapája hydrický biokoridor rieky do živého organizmu sídla.

Pozdĺž koryta rieky Rajčanka navrhovanou cyklotrasou a jej vybavením (odpočívadlom a informačnou tabuľou) napája územie na regionálne cyklotrasy Rajec – Žilina ev.č.2409.

V rámci koncom-týždňovej rekreácie preberá ÚPN-O riešenie koncepčného dokumentu: Stratégia rozvoja združenia Rajeckej doliny. Na oblasť územia Rajeckých Teplic, ako hlavného rekreačného priestoru mikroregiónu, sú Kľače napojené poľnou cestou a navrhovanou cykloturistickou trasou.

V obci sa prejavuje nedostatok plôch a zariadení pre dennú rekreáciu pre deti a dorast. Deficit týchto zariadení navrhujeme znížiť dobudovaním a osadením prvkov drobnej architektúry športového a rekreačného charakteru v lokalitách: lesík Borovčie, pod Vášky, miestny parčík .

Pre rozvoj hospodárskej základne navrhuje nové plochy výrobných služieb a nezávadnej výroby v juhozápadnej a severovýchodnej časti katastrálneho územia .

Preberá výsledné riešenie prekládky cesty I/64 mimo zastavané územie obce a navrhuje rozvoj v území so zreteľom na realizáciu tejto stavby.

Prevádzkové a komunikačné väzby

Plánovaná stavba prekládky cesty I/64, ktorá prevedie tranzitnú dopravu mimo zastavané územie obce, vytvára podmienky pre intenzívnejší rozvoj územia ako v súčasnosti, keď je územie obce atakované negatívnymi účinkami dopravy.

Návrh dopĺňa jestvujúci komunikačný systém miestnymi obslužnými a prístupovými komunikáciami.

Urbanistická štruktúra obce

Hlavnou kompozičnou osou zastavaného územia je trasa štátnej cesty I/64, ktorá prechádza stredom obce v súbahu s údolím riečneho toku. Územie je ohraničené železničnou traťou Rajec – Žilina a spomínanou štátnou cestou. Tvorí jadro zastavaného územia a viaže na seba najväčší počet funkcií. Okrem obytnej je to funkcia administratívno-správna, kultúrna. Návrh ÚPN-O vymedzuje vo väzbe na nové plochy pre výrobnú skladovacie prevádzky.

Na juhu katastrálneho územia je navrhnuté rozšírenie areálu firmy Drevodom, s.r.o., ktorý bude komunikačne napojený cez k.ú. Rajec. Na severe je možnosť umiestniť malé prevádzky nezávadného charakteru v symbióze s bývaním pre majiteľov.(lokalita č.2)

Vedľajšou kompozičnou osou – pravou - je údolie potoka Kľačianka, ktorá preteká centrom obce a je pravým prítokom Rajčanky. Zástavba – prevažne novými, alebo rekonštruovanými

rodinnými domami sa orientuje ku komunikácii súdežnej s potokom. Na východnom okraji tejto lokality sa nachádza areál stolárskej dielne ATIK a výrobná plastových okien TOMI FAKTORY.

Vedľajšou kompozičnou osou – ľavou – je breh Rajčanky pri západnej hranici k.ú. Územie tejto lokality „Do poľa“ je ohraničené tokom rieky a železničnou traťou č. 126. Má obytnú a poľnohospodársku funkciu vo forme IBV so záhradami a záhumienkami za rodinnými domami. Súčasťou je aj miestny parčík. Navrhujeme rozšíriť zastavané územia týmto smerom formou IBV.

Vymedzenie územia pre riešenie vo väčšej podrobnosti

Pre úspešnú koordináciu a reguláciu výstavby v riešenom území je potrebné vypracovať podrobnejšiu dokumentáciu pre navrhovanú zástavbu na územiach dosiaľ urbanisticky nevyriešených.

Sú to lokality :

- Do poľa
- Povrázky
- Borovčie

Je potrebné riešiť organizáciu týchto území minimálne na úrovni urbanistickej štúdie zástavby, ktorá musí vyriešiť organizáciu uličného priestoru so zabezpečením koridorov pre sieť technickej vybavenosti, definovať potrebnú šírku verejných priestorov, definovať regulačné prvky pre organizáciu zástavby, rozpracovať zásadné regulatívy pre funkčné využitie územia stanovené v tomto ÚPN.

Odporúčame aj vypracovanie

- UŠ rekreačných a športových priestorov v obci
- UŠ komplexnej revitalizácie centra obce.

Riešené územie pozostáva z nasledovných funkčných a priestorovo homogénnych jednotiek:

- **A obytné územie**
- **B zmiešané územia s prevahou plôch pre obytné budovy**
- **C výrobné územie**
- **D rekreačné územie**
- **E územia poľnohospodárskej výroby**
- **F les**

A obytné územie

Základná charakteristika

Je územie s prevahou plôch a pozemkov pre samostatne stojace rodinné domy. Výstavbu nových domov usmerňovať a sústreďovať predovšetkým v zastavanom území obce a na nových plochách v navrhovaných lokalitách so zámerom zachovať charakter integrovaného sídla.

Navrhované lokality : 3, 4, 8, 11

Prípustné funkčné využitie

- výstavbu predovšetkým orientovať na intenzifikáciu súčasného zastavaného územia – zastavaním voľných plôch v prelukách, prestavbou, prístavbou, rekonštrukciou existujúcich RD,

- obytné územie obce i naďalej využívať pre funkciu bývania ako obytné územie s prevahou samostatne stojacich rodinných domov s príslušími záhradami,
- v navrhovaných lokalitách situovať IBV charakteru samostatne stojacich rodinných domov,
- na pozemkoch izolovaných rodinných domov je možnosť výstavby hospodárskych objektov pre skladovanie poľnohospodárskych produktov a drobných,
- hustota, členenie a výška stavieb na bývanie musí umožňovať dodržiavanie odstupov a vzdialeností potrebných na osídlenie a presvetlenie bytov, na zachovanie súkromia bývania, na požiaru ochranu a civilnú obranu a na vytváranie plôch zelene

Prípustné funkčné využitie v obmedzenom rozsahu

- okrem obytnej funkcie - je možné a vhodné umiestňovať ďalšie komplementárne funkcie zvyšujúce komfort jej obyvateľov, a to v takej miere, ktorá z hľadiska obsluhy a efektívnosti zabezpečuje minimálne „*existenčné*“ potreby, prislúchajúce doplnkové zariadenia (garáže, drobné hospodárske objekty)
- pripúšťa sa umiestnenie komerčnej vybavenosti ako vedľajšieho funkčného využitia v rámci objektov rodinných domov
- pri obnove a prestavbe staršieho a nevyhovujúceho bytového fondu je možné uvažovať aj s rekreačnými službami a rekreačným ubytovaním
- vzhľadom na to, že riešeným územím je vidiecke sídlo, v nových obytných skupinách RD je prípustný aj drobných a nerušiaci drobná výroba – remeselné prevádzky, obchody, služby

Nepripustné funkcie

- v obytných územiach je neprípustné umiestňovať a zriaďovať areály, prevádzky, predajne, sklady, ktoré nespĺňajú podmienky z hľadiska bezpečnosti a kvality životného prostredia (obťažujú hlukom, prachom, zápachom, nadmernou dopravou ...)
- v obytnej zóne sa vylučuje veľkochov hospodárskych zvierat

B zmiešané územie s prevahou plôch pre obytné budovy

Základná charakteristika

Predstavujú plochy umožňujúce umiestňovanie stavieb a zariadení, ktoré patria k vybaveniu obytných budov a iné stavby, ktoré slúžia prevažne na ekonomické, sociálne a kultúrne potreby obyvateľstva a nemajú negatívny vplyv na životné prostredie, ani výrazne nerušia svoje okolie, napr. malé a stredné výrobné prevádzky a skladové plochy.

Navrhované lokality : 2

Prípustné funkčné využitie

- rozvoj obytnej funkcie formou IBV
- výsadba zelene, ktorá musí tvoriť minimálne 20 % plochy pozemku

Prípustné funkčné využitie v obmedzenom rozsahu

- výrobná funkcia v minoritnom podiele zástavby
- rozvoj komerčnej, obchodno-obslužnej a administratívno-správnej vybavenosti vidieckeho charakteru v polyfunkcii s bývaním
- plochy statickej dopravy a manipulačné plochy prislúchajúce k jednotlivým prevádzkam

Nepripustné funkcie

Do zmiešaných území bývania a výroby nie je možné umiestňovať:

- areály a komplexy zariadení občianskej vybavenosti

- areály a komplexy výroby, skladov a stavebníctva
- plošné zariadenia slúžiace rekreácii
- zariadenia, ktoré sú v zásadnom rozpore s ich účelom a cieľom, napr.: kotolne na uhlie, sklady uhlia, predajne streliva, výbušnín, toxických látok, chemických látok, biologicky nebezpečných materiálov a preparátov, skládky odpadov, pohonných hmôt (benzín, nafta, petroleje a iné) a látok, ktoré môžu poškodzovať životné prostredie

C výrobné územie

Základná charakteristika

Predstavujú územia pre rozvoj priemyselnej a poľnohospodárskej výroby miestneho (resp. regionálneho) významu a sú určené pre situovanie stavieb a zariadení s potenciálnym rušivým účinkom na obytné prostredie.

Navrhované lokality : 10

Prípustné funkčné využitie

Na území sa vyčleňujú plochy pre malé a stredné podniky priemyselnej výroby.

- stavebné firmy, stavebná činnosť
- plochy skladového hospodárstva
- plochy slúžiace pre umiestnenie výrobných servisných a opravárenských služieb
- nevyhnutné plochy technickej vybavenosti územia
- v rámci plôch výroby je potrebné vytvoriť vnútroareálovú izolačnú zeleň, ktorá sa zrealizuje budúcimi investormi v rámci investičnej výstavby v objeme minimálne 7% plochy podniku
- výška nových komplexných priemyselných stavieb v areáli musí rešpektovať výškové zónovanie jestvujúcich objektov (výška max. 15 m nad terénom)

Prípustné funkčné využitie v obmedzenom rozsahu

- plochy pre občiansku vybavenosť – administratíva súvisiaca s podnikaním a prevádzkou
- dopravné plochy – účelové komunikácie, odstavné plochy, garáže
- služobné byty a byty majiteľov zariadení

Neprípustné funkcie

V územiach s funkciou výroby nie je možné umiestňovať:

- novú zástavbu rodinných domov,
- viacpodlažnú zástavbu bytových domov
- občiansku vybavenosť prístupnú verejnosti (mimo nástupných areálov výrobných zariadení),
- zariadenia intenzívnej rekreácie, záhradkárske a chatové osady.
- výroba nesmie svojimi vplyvmi (hluk, zápach) negatívne ovplyvňovať kvalitu obytného prostredia v blízkosti obytnej zóny

D rekreačné územie

Základná charakteristika

Navrhované rekreačné územia sú funkčné plochy slúžiace výhradne rekreácii, športovým aktivitám a využitiu pre šport vo väzbe na krajinu a na prirodzené prírodné danosti územia.

Reprezentujú ich najmä odpočinkové plochy, verejná zeleň, rôzne dráhy (kyslíková, dráha pre lyžiarov na bežkách, cyklotrasy, bežecké, cyklotrialové), altánky, vodné plochy, pieskoviská, detské ihriská.